

Göllner napi beszéd

Gyarmati Judit

Szeretettel köszöntök mindenkit a Waldorf mozgalom 100. évében, Göllner Mária 125 születésnapján.

Három ember életének egy-egy mozzanatát szeretném önöknek kiemelni, ha úgy tetszik, egy-egy véletlen találkozást.

Az 1800-as évek végén az Osztrák-magyar Monarchiában járunk. Egy 18 éves fiatalember, egy Bécshez közeli kis faluból naponta vonatozik be a fővárosba, a műszaki Főiskolára, ahol természettudományokat tanul. Mellette minden megtakarított pénzt filozófiai tárgyú könyvekre költi. Egy reggelen, a vonatra felszállva lehuppan egy idős ember mellé, akivel a világ legtermészetesebb módján szóba elegyednek. Legelőször a bácsi mellett fekvő hatalmas batyura irányul a kérdés. Kiderül, hogy az útitárs minden héten egyszer utazik föl Bécsbe, hogy a saját kezűleg begyűjtött gyógynövényeket bécsi gyógyszertáraknak vigye. Ez a füvesember úgy beszél a fiatalembernek a természet szemmel nem látható jelenségeiről, mintha azok valóságosak lennének. A mi emberünk pedig egyrészt szájatva, másrészt mély megnyugvással hallgatja őt. Mert végre életében először találkozott valakivel, aki hasonló élményekről számol be a természetet járva, mint amiket ő is tapasztalt már kicsi korától kezdve, és amikről viszont már évek óta senkinek nem beszél, hisz korábban mindenki csak megmosolyogta vagy leintette ezért. Ez a fiatalember Rudolf Steiner volt.

Lépünk időben előre vagy 30 évet. 1921-ben vagyunk, Drezdában. Európa még nem heverte ki az első világháború nyomait, de a híres drezdai Opera már újranyitotta kapuit. Egy budapesti fiatal hölgy, német barátnője meghívására két hetet tölt a városban. Pénze nem sok, ezért csak egy olcsó jegyre futja az Opera egyik előadására. A jegy a legfelső galéria számozatlan helyére szól. A hölgy korán érkezik, nehogy véletlenül egy oszlop mögött kapjon helyett. Vele egy időben érkezik egy fiatalember, aki szemmel láthatólag szintén a legfelső emeletre tart. A fiú és a lány szinte versenyt futnak egymással. A lány ér fel előbb, a fiú közvetlen mellette foglal helyett. Ha romantikusabb hallgatóim azt gondolnák egy szerelmi történet van kibontakozóban...nos tévednek. A hölgy kinyitja a nála lévő újságot és egy filozófiai témájú cikknél állapodik meg. A szerzője Rudolf Steiner. Bár a hölgynek filozófiai doktorátusa van, sose hallotta ezt a nevet. A fiatalembert, akit ismerősei egy hallgatag, befelé forduló emberként tartanak számon - bepillantva az újságba, és Steiner nevét meglátva, önkéntelenül csúszik ki száján a kérdés: "Ön is antropozófus?" A 20 éves Hans Reichhart ugyanis személyesen ismeri Steinert, és olyan hévvel kezd mesélni róla a hölgynek, Göllner Máriának, hogy egy hét múlva újra találkoznak itt, az Operában. Reichardt ekkora elhozza Máriának, az egyetlen olyan könyvet, ami akkor a fiatal filozófus hölgy érdeklődését felkeltheti: A szabadság filozófiáját.

Három év telik el innen, míg Göllner Mária személyesen is találkozhat Rudolf Steinerrel, és még kettő, amíg megnyitja kapuit a Kis-Svábhegyen az első magyarországi Waldorf Iskola.

Ugyanebben az évben, 1921-ben Erdélyben kicsapnak egy 16 éves fiatalembert a gimnáziumból mert szerelmi bánatában öngyilkosságot követ el. Egy színi vándortársulat primadonnája iránt érzett reménytelen szerelem viszi erre az útra. Ugye látják a különbséget, hogy reagálnának 100 évvel később a mi tanáraink ilyen esetben? A fiatalember édesapja dühében elküldi fiát a Fogarasi havasokba favágónak. A fiú egy román favágó mellé kerül.

Ő lesz emberünk összes társasága, meg a munka. Ez a favágó, aki évtizedek óta él az erdő mélyén, szinte egyé válva már a környezetével, törpékről mesél, lényekről, akik a tűzben kőben lelhetőek, tündéerekről, akik a fa koronájában laknak. Gondolhatnánk mosolyogva, hogy egy kicsit ez a favágó elkésett ezekkel a mesékkel, mert önök ilyen meséket az elsős tanítójuktól hallhattak. De Török Sándor - mert így hívták a kicsapott fiatalembert - ezzel a tudással érkezik majd Magyarországra, ahol író lesz, és 1939-ben megírja a Kököjszi és Bobojsza című meseregényét. Talán Önök közül is többen ismerik a két törpéről szóló történetet, akiket az Égiek leküldenek egy frissen született gyermekhez, hogy segítsék őt, akikkel beszélni tud a felnőttek számára érthetetlen nyelven, akik a felnőtt világ számára láthatatlanok.

És most mindjárt körbeér a három ember története. Göllner Mária elolvasva Török Sándor meseregényét, magához hivatja az író, és faggatja. Tudja-e miről ír? Ismeri-e az antropozófiát? Felhívja figyelmét a Waldorf iskolákra, Rudolf Steinerre. Török Sándor először óriási cinizmussal és elutasítással fogadja a Göllner Máriától hallottakat. Mégis 20 évvel később, amikor az íróból már Török Sándor bácsi lesz, ő az, aki a lakásán az 1956-os forradalom bukásától kiábrándult, és az országból el nem menekült, és le nem tartóztatott fiatalembereknek, a saját lakásán beszélgető köröket szervez. Itt életről-halálról, az élet nagy kérdéseiről, Waldorf pedagógiáról folyik az eszmecsere, és Steinert olvasnak, természetesen titokban. Ebbe a körbe jár az akkor húszas éveit taposó Vekerdy Tamás is, aki - saját bevallása szerint - többször elmenekül, mert zagyvaságnak tartja az ott hallottakat. Aztán valami mindig visszahúzza: az újfajta emberkép, a Waldorf pedagógia és a tiszta gondolatok.

És hogy miért meséltem el a három ember és a három véletlen találkozás történetét? Mert meggyőződésem, hogy ezek nélkül a véletlen találkozások nélkül, nem ülhetnénk ma itt együtt. pedig nagyon erősen hiszem, hogy Önök egy Waldorf iskolában kapnak valami olyasmi pluszt, amire mostanában nagy-nagy szükségünk van. És mert tudom, hogy mindannyiunk életében vannak ilyen véletlen, de a jövőt formáló találkozások.

Azt is látom, hogy a 21. században kaptunk ehhez egy nehezítést. Igen, talán sejtik mire gondolok..... Kívánom magunknak, hogy legyen erőnk letenni a mobiltelefonjaikat, amikor a jövőt befolyásoló, nagy találkozások előtt állunk.

2019.11.13.